

KONGELEG RESOLUSJON

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Statsråd: Heidi Grande Røys

Ref. nr.:

Saksnr.: 200703632

Dato: 17.12.2008

Forskrift om mellombels unntak frå konkurranselova for avtaler om klinisk veterinær vakt

1. Bakgrunnen for saka

Det offentlege har gjennom lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonellova) teke på seg ansvaret for at det ligg føre eit tilbod om veterinærtenester. Dette omfattar òg tilbod utanom ordinær arbeidstid slik at det skal vere veterinærar på vakt. Kvar veterinærteneste i vaktperioden er ei avtale mellom seljar og kjøpar på vanleg måte. Før 1. januar 2008 hadde staten dette ansvaret. Dyrehelsepersonellova § 26, om plikt for staten til å forhandle med yrkesorganisasjonane til dyrehelsepersonellet, er falle bort slik at kommunane nå må kjøpe vakttenestene på vanleg vis.

Ved kgl. res. 25. mai 2008 vart det gjeve forskrift om unntak frå konkurranselova §§ 10 og 11 for avtaler om klinisk veterinær vakt med verknad ut 2008. Det har vore eit ynskje frå Den norske veterinærforening (DNV) og frå KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgjevarorganisasjon) om å få forlengja unntaket. Partane har i dag ei rammeavtale om veterinær vakttenester som berre kan nyttast om veterinærane har unntak for dei vilkåra i avtala som bryt med konkurranselova. Avtala gjeld mellom anna prisar og leveringsvilkår om organisering og gjennomføring av vaktoppdrag. Kvar kommune kan vedta å nytte avtala eller oppfylle ansvaret sitt for veterinær vakt på anna vis.

Så lenge kommunane innskrenkar sitt engasjement i marknaden for slike tenester til det som er naudsynt for å oppfylle kravet om å organisere ei klinisk veterinær vakt utanfor ordinær arbeidstid, trengst det ikkje unntak for kommunane si åtfærd i samband med avtaler om slike tenester.

Konkurransetilsynet har sett på om det er grunnlag for å gje eit meir varig unntak slik at dei etablerte ordningane kan halde fram omtrent som no. Konkurransetilsynet har sett på bakgrunnen for endringa i dyrehelsepersonellova som overførte ansvaret frå staten til

kommunane, mellom anna det såkalla Sagelvmoutvalet si innstilling. Denne rapporten tok til orde for at lokale avtalar ga større høve for å betre veterinærdekninga i næringssvake strok. Det er fordi ein då kan tilpasse tenestene til dei lokale tilhøva. I område med god veterinærdekning kan ein få meir kostnadseffektive løysingar ved at veterinærar må gje gode tilbod for å sikre seg avtalar med kommunane. I meir næringssvake strok vil ein sterkare forhandlingsposisjon kunne gje eit betre tilbod og gjere det meir attraktivt for veterinærar å etablere verksemd i området. Det skal mykje til for å få unnatak frå konkurranselova. Tilsynet kan ikkje sjå at det er grunn til å gje unnatak i dette høvet, men er positiv til ordningar som lettar overgangen frå ein tilvend praksis.

Konkurransetilsynet har vore i kontakt med KS og DNV. Både organisasjonane synest å vere innstilt på å få bort ordninga med at veterinærar som har avtale med kommunane, har fortrinnsrett til ny avtale. Ut over det vil dei gjerne halde fram med den sentrale avtaleordninga. KS har til Konkurransetilsynet gjeve uttrykk for at det i samband med reforma av dyrehelsepersonellova var ein føresetnad at den tidlegare avtala med staten vart ført vidare mest mogeleg. KS meiner at det i delar av landet er grunn til å frykte for rekruttering i framtida, medan det andre stader er konkurranse om å få delta i ordninga. KS opplyser at det har vore monalege lokale utfordringar om det konkrete samarbeidet i og mellom kommunar/vaktdistrikt som dei sentrale partane har hatt ei viktig rolle i å løyse. Konklusjonen frå KS er at veterinærtenesta med føremon kan skjermast ennå ei tid slik at dei kommunale systema kjem på plass. DNV har gjeve uttrykk for at ein sentral avtale truleg sikrar dyreeigarane eit rimelegare tenestetilbod enn individuelle avtaler med veterinærar, av di det generelt er underskot på veterinærar. Det vert vidare uttrykt at om det ikkje vert gjeve unnatak frå konkurranselova for vaktavtaler, så vil ein stå heilt utan nokon form for organisert vaktteneste. Den einskilde kommune vil få vanskar med å oppfylle ansvaret sitt etter lova. DNV er oppteke av at avtala vert ført vidare, både av omsynet til dyrevelferd og fordi avtala gir medlemmene sikrere planlegging av arbeid, fritid og ei forsvarleg arbeidsbør.

Eit utkast til forskrift har vore på høyring. KS meiner at ordninga er tent med eit unnatak på to år, og ser ikkje bort frå at eit vidare unnatak er ynskjeleg. For KS er det viktig at rammeavtala utgjer eit heile, ikkje minst gjennom oppdeling i vaktdistrikt. Den norske veterinærforening (DNV) sluttar seg til forslaget om to års unnatak og seier i sine kommentarar om utviklinga på sikt at dei i samarbeid med KS vil søkje å finne konstruktive løysingar, og kome attende til dette i god tid.

Saka og utkastet til forskrift har vore lagd fram for Finansdepartementet og dei andre departementa saka gjeld.

2. Departementet sine vurderingar

Det lyt gjevast eit unnatak no, mellom anna av praktiske orsakar med omsyn til gjennomføringa av veterinærvakttjenesta for det nye året. Utan at det fylgjer direkte av denne åtgjerda tar ein ikkje sikte mot å forlengje unnataket når det fell bort om to år. For å gje kommunane og veterinæranne tilstrekkeleg tid til å førebu seg på at unnataket ikkje vert ytterlegare forlenga, er det føremålstenleg å gje eit unnatak for to år. Ei romsleg overgangstid bør gjevast av di kommunane kan ha problem i høve til omstillingar for aktivt å fylgje opp ansvaret sitt. Kommunane sitt ansvar etter dyrehelsepersonellova er eit garantiansvar. Det kan òg vere grunn til å streka under at det mellom veterinærar kan vere monaleg samarbeid for å få til vaktløyisingar, utan at det kjem i konflikt med konkurranselova. Det er heller ikkje noko problem om KS tilbyr modellar for kommunane si forvaltning av ansvaret etter dyrehelsepersonellova. Ein mal for slike avtalar føreligg jo gjennom praksis fram til no. Samstundes kan det vere tenleg med meir tid til utvikling av modellar som tar omsyn til utviklinga lokalt.

Den aktuelle saka gjeld ikkje kva den einskilde dyreeigaren skal betale for veterinærtjenesta, men kva for vilkår kommunen skal gje til dei som held vakt utanom arbeidstida. Det har frå dei som ynskjer eit meir varig unnatak vore dratt ein parallell til andre grupper som har langvarig unnatak frå konkurranselova, som legar, fysioterapeutar og psykologar. Dei nemnde gruppene får i monaleg større grad sine inntekter gjennom det offentlege. Tenestene dei yter, er i hovudsak tenester direkte til brukarane. Veterinæranne er underlagd konkurranselova for si vanlege verksemd. Vidare gjeld føresegnene i lova for dei tenestene veterinæranne yter ovafor dyreeigarane i vaktperioden. Det er for salet av sjølv vakttenesta til kommunane unnataket gjeld. Dette lyt det vere mogeleg å fase ut, samstundes som ein har forståing for at veterinærar og kommunar kan vere usikre i høve til å tolke konkurranselova, òg når det gjeld mogeleg omstillingar. Konkurransetilsynet vil kunne rettleie veterinæranne med omsyn til kva for samarbeid dei kan inngå utan å kome i strid med lova. Det er særleg avtaler om pris, marknadsdeling over større

område og regulering av tilgangen til marknaden veterinærane imellom som vil kunne verte ramma. Ved å forlenge unnataket med to år, vil tilhøva ligge til rette for at det ikkje er naudsynt med noko unnatak etter 2010.

”Fornyings- og administrasjonsdepartementet

t i l r å r :

Forskrift om mellombels unnatak frå konkurranselova for avtaler om klinisk veterinæravtalt vert fastsett i samsvar med eit vedlagt forslag.”

”Forskrift om mellombels unntak frå konkurranselova for avtaler om klinisk veterinærvakt

(Fastsett ved kgl.res. 2008 med heimel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranselova) § 3 andre leddet. Fremja av Fornyings- og administrasjonsdepartementet.)

§ 1 Føremål

Føremålet med denne forskrifta er å avgrense bruken av forboda i konkurranselova slik at det kan lagast rammeavtaler og avtaler om organisering av og godtgjering for deltaking i klinisk veterinærvakt. Slike avtaler kan nyttast når kommunane og veterinærane skal forhandle om godtgjering og vilkår for deltaking i og organisering av slik vakt.

§ 2 Unntak for samarbeid mellom veterinærar om avtaler med kommunar om etablering og drift av klinisk veterinærvakt

Konkurranselova § 10 og § 11 vert ikkje nytta på avtaler, avgjerder, samordna praksis mellom veterinærar, eller einseitige handlingar gjort av veterinærar eller deira organisasjonar. Dette gjeld berre når handlingane er naudsynte for å kunne forhandle fram og gjennomføre avtaler mellom desse og kommunane for å oppfylle ansvaret kommunane har for å syte for ei veterinærvaktordning etter lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærar og annet dyrehelsepersonell med seinare endringar. Vilkår som svarar til dei som er tekne inn i avtala mellom KS og Den norske veterinærforening reknast som naudsynte etter andre punktum.

§ 3 Plikt til å påvise heimel

På førespurnad frå konkurransestyresmaktene pliktar alle som vil nytte unntaket i § 2 å gjere greie for kva for avtale nemnd i § 2, som regulerer forholdet.

§ 4 Virketid

Forskrifta trer i kraft straks og gjeld til 31. desember 2010. ”